

روزنامه همدان

روزنامه سیاسی، اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی صبح ایران

دوشنبه ۱۵ مرداد ۱۴۰۳ - ۳۰ محرم ۱۴۴۶ - ۵ اوت ۲۰۲۴ - شماره ۲۴۷۲ - سال نهم

۸ صفحه - قیمت ۱۰۰۰۰ تومان - ضریب کیفی ۶۱۴

www.hamdelidaily.ir hamdeli@gmail.com newsrab.hamdeli.com t.me/HamdellNews

صاحب امتیاز، مدیر مسئول: ولیالله شجاعپوریان سردبیر: جلال خوش چهره

مدیر هنری: امین مریدی چاپ: صمیم ۰۲-۶۵۵۸۶۸۰۱-۰۲۱-۰۲ تورج: نشر گستر امروز ۰۲۱۶۹۳۳۰۰۰

تهران- خیابان مطهری- نرسیده به تقاطع سه‌رودی- خیابان سنندج

خیابان زاهدان- پلاک ۸- واحد ۲- تلفکس: ۰۲۱۸۸۳۹۴۵۱-۰۲۱۸۸۴۹۴۳۰

یادداشت

ایده وفاق برای ایران؛

جستاری در نسبت فلسفه با جامعه‌شناسی و سنخ‌شناسی مخالفان ایده وفاق

محمدحسین علایی

جامعه‌شناس

جامعه‌شناسی در تبار غربی خویش در پیوند وثیق با فلسفه و فلسفه‌ورزی نضج گرفته و بالیده است؛ چندان که نسبت کلاسیک‌های جامعه‌شناسی از زیمل گرفته تا وبر و مارکس و نیز جامعه‌شناسان معاصر با فلسفه و آرای فلاسفه امری به غایت روشن و قابل تحقیق تجربی هست، کافیسست اگر مجال مراجعه به متون اصلی این جامعه‌شناسان تراز اول برای مخاطب وجود ندارد می‌تواند به کتاب «زندگی و اندیشه بزرگان جامعه‌شناسی» مراجعه کند و این نسبت را در میان ایشان بازجوید. در کشور ما با مرور تاریخچه مختصری از نحوه ورود «جامعه‌شناسی» به ایران و نحوه بالیدن آنچه در نهاد علم و دانشگاه و چه بیرون از آن این نتیجه کلی مستفاد می‌شود که این رشته در ایران منقطع از ریشه‌های فلسفی خود در ایران ما یا گرفته است و لذا برای ارتقای قوت و رفع سستی آن بی شک کسانی که به جامعه‌شناسی و اهمیت آن برای جامعه ما اذعان دارند بایستی از نو پیوندی میان فلسفه با جامعه‌شناسی ایران برقرار کنند.

و این ممکن نخواهد بود مگر با شناخت تبار فلسفی جامعه‌شناسی و نیز ایجاد گفتگوهای علمی و میان‌رشته‌ای میان اهالی علوم اجتماعی و فلسفه کشور و البته نگریستن به مسائل عیدیه جامعه از منظر و مرئی فلسفه و جامعه‌شناسی! این مهم از عهده دربارتمان‌های مسکوت فلسفه امع از فلسفه به اصطلاح اسلامی و ... برنمی‌آید و البته از عهده برخی جامعه‌شناسان که خود را در محدوده تنگی از قرآنی مجموع از نگره های کمی‌گرایانه و به اصطلاح تجربی محصور کرده‌اند؛ لذا می‌طلبند نسل جدید جامعه‌شناس ایرانی به این مهم همت بگمارند. جامعه‌شناسان ایرانی را اگر مسامحتا در سه دسته پیشکسوتان، نسل اولی و نسل دومی تقسیم کنیم؛ پیشکسوتان را عموماً بایستی متعلق به نسل موسسین و آباء علوم اجتماعی ایران و مشتعل بر پایه‌گذاران این رشته پیش از وقوع انقلاب بدانیم که عموماً تحصیلکرده خارج و در مقام معرفی کنندگان این رشته به ایران بودند.

دسته‌ای که به جهت صیغه اساساً غربی این رشته شاید بتوان گفت روایت‌های اروپامدارانه (یوروستریک) در آن غالب است اما مع الاسف در این روایت ریشه‌های فلسفی جامعه‌شناسی به هیچ وجه مورد امعان نظر قرار نمی‌گیرد. نسل اول را عموماً جامعه‌شناسانی شامل می‌شود که بعد از وقوع انقلاب بالیده‌اند و در داخل تحصیل کرده‌اند اما مع الاسف با اتخاذ فیکور روشنفکرانه و با تاکید بر خردگرایی روشنگرانه نقش خود را در حاشیه تعارض دولت-ملت تعریف کرده‌اند و کمتر به ضرورت توجه به توسعه نیافتگی تاریخی ما و تقویت تومانی دولت و ملت و فائق آمدن به شکاف‌ها پی برده و کوشیده‌اند. شاید بتوان فقدان عقلانیت تاریخی و خودآگاهی تاریخی-وجودی را وصف غالب ایشان قلمداد کرد.

البته بودند معدود متفکرانی که با التفات به عناصر ملی، بومی و فرهنگی خویش به دنبال فهم پدیدارهای اجتماعی و فراماسیون‌های اجتماعی جامعه ایرانی بودند که برخی از چهره‌های گفتمان انقلاب را می‌توان از آن جمله تلقی کرد. و اما نسل دوم جامعه‌شناسان که تاکید نگارنده در این جستار بر این نسل است و می‌کوشد خود نیز در ذیل آن قرار گیرد جامعه‌شناسانی هستند که نگاهشان معطوف به آینده ایران است و به چالش‌های پیش رو می‌اندیشند به دور از سیاست زدگی و ایدئولوژیک اندیشی به تبار فلسفی جامعه‌شناسی التفات می‌ورزند از افراط و تفریط‌ها به پرهیز می‌کنند کم‌تعداد ولی پر انگیزه اند این فته قلیل قائل به گفتگو و حمایت

داستان

احسان بهرامعلی

پزشک متخصص قلب

مانوئل بریلاکیس را در در کنگره‌های قلب همگان مانوس صدا می‌کنند؛ از دوستان و همکارانش تا ما شرکت‌کنندگان که فرصت طرح سئوالی پس از ارائه‌هایش پیدا می‌کنیم. این بار اما در شهر زیبای نسیس در جنوب فرانسه، من هم ازجمله سخنرانان بودم و جمعمان جمع. از حدود پانصدنفری که در دنیا به دنبال کارهای پیچیده قلبی رفته‌اند و در اصطلاح CTO کار هستند. بعدازظهر اولین روز کنگره بود و همگی به ضیافتی در انتهای Cote de Azur. کمی آنطرف‌تر از هتل نگرسکو معروف که احمدشاه قاجار هم چند صبحی در سفر آخرینش مقیمش بوده، در مکانی که قلعه‌ای قدیمی جهت

از مانوس تا کابوس

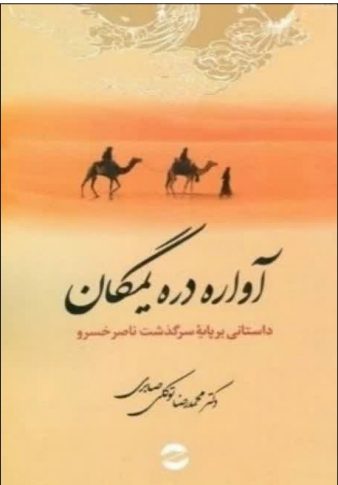
پوست بود. چشم‌هایش که در زیر سایه بان پیشانی برجسته و ایروان پر پشت از عمق هزاره‌ها نگاهت می‌کرد، در صورت استخوانی و خوشتراشش جلوه‌ای تاریخی داشت. انگار زن‌های باستانی یونانی بودند که چنین هیبتی را در قرن ۲۱ به نمایش درآورده‌اند و مانوس بریلاکیس را متواضعانه به انتظار نوشیدنی اش نشاندند. سرخی غروب کم کمک پرده‌ای حریر بر سر کاسل می‌کشید و همه‌هم کیوتران با آهنگی که خواننده سیاه‌پوست از Prince شروع به پانصدنفری که در دنیا به دنبال کارهای پیچیده قلبی رفته‌اند و در اصطلاح CTO کار هستند. بعدازظهر اولین روز کنگره بود و همگی به ضیافتی در انتهای Cote de Azur. کمی آنطرف‌تر از هتل نگرسکو معروف که احمدشاه قاجار هم چند صبحی در سفر آخرینش مقیمش بوده، در مکانی که قلعه‌ای قدیمی جهت

استحفاظات شهری بوده است دعوت داشتیم. کاسل (Castle) در انتهای بیست و اندی پله باریک قرون وسطایی رو به پایین از قدمگاه ساحلی و در کنار زیبایی آرام مدیترانه، چترهای رنگی خودش را بر بالای سرمان گسترده بود و نگهبان ورودی با اسکن کردن بیج اوزبان از گردن من دو کارت نوشیدنی ویژه بار ساحلی تقدیم کرد و نگاهی تحسین برانگیز که حتماً لایفش بودی. دوکارت‌ها بودند چون انتظار داشتند همراهی داشته باشم بی‌خبر از قوت پاسپورت ایرانی که ما را تبدیل به مسافران جدامانده از همسر کرده‌است. همین‌طور که چشم در امتداد تخته چوب یکدستی که رگه‌های طبیعی‌اش نشان می‌داد زمانی ساقه درخت تنومندی بوده و امروز پایگاه شادخواران شده است دور می‌گشت، مردی خوشیوش با هیبلی تراشیده که سنگینی سرش انتحایی خفیف در گردنش انداخته بود در نظر گاهم نشست. پوست سبزه اش نشان قمرزی آفتاب‌سوختگی صبح ساحل را همراه داشت و پیرهن سفید یقه بازش در کنتراست عمیقی با این حالت

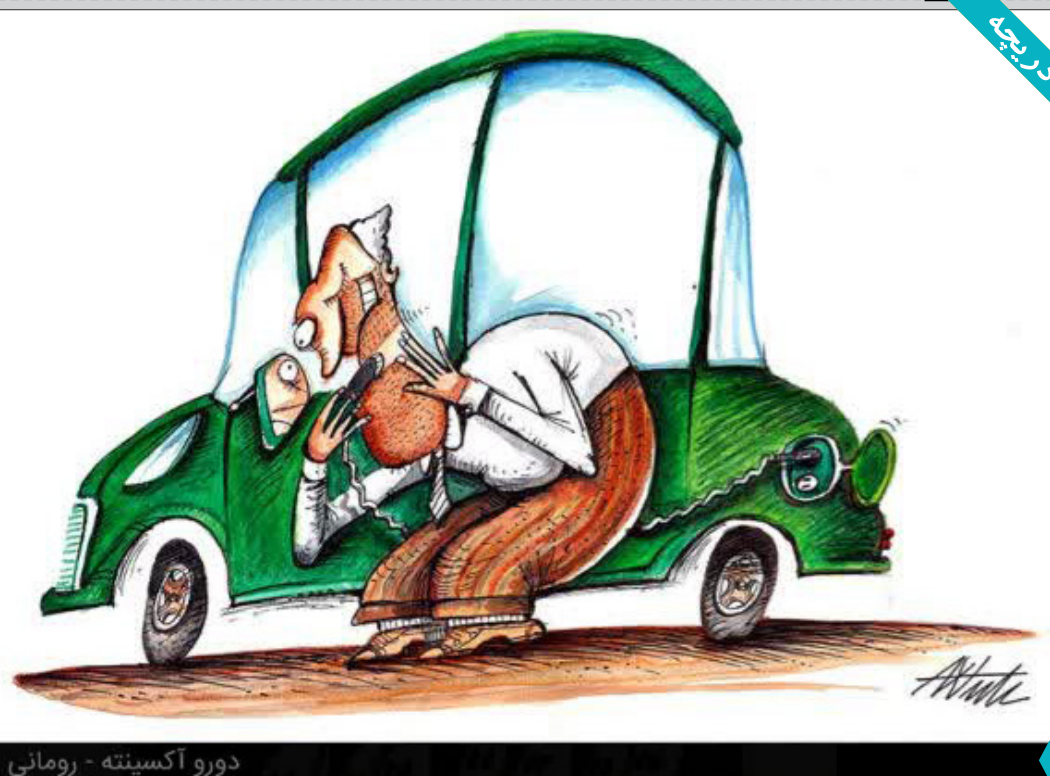
کتاب

«آواره دره یمگان»

سرگذشت پرماجرای ناصر خسرو و پناه بردن به دره یمگان در کوهستان‌های بدخشان

چاپ سوم «آواره دره یمگان» به تازگی از سوی نشر معین منتشر و در دسترس علاقه‌مندان قرار گرفت. «آواره دره یمگان»، رمانی درباره زندگی ناصر خسرو است که محمدرضا توکلی صابری نوشته است. او که پیش از این نیز آثاری درباره این پیر دره یمگان منتشر کرده است، این بار تلاش دارد تا با زبانی داستانی مخاطب خود را با سرگذشت زندگی یکی از هفت شاعر بزرگ ادب پارسی آشنا کند. کتاب به شیوه نثر بیهقی نوشته شده است که فضای زمانه‌ها را بهتر به تصویر می‌کشد. توکلی صابری که پیش از این آثار ناصر خسرو را تصحیح کرده و کتاب‌های تحقیقاتی متعددی در باره ناصر خسرو منتشر کرده است نامش با پیر دره یمگان گره خورده است. این بار تلاش کرده تا با زبانی داستانی و جذاب، مخاطب امروز را بسا زندگی و زمانه یکی از تأثیرگذارترین شاعران ادب فارسی آشنا کند؛ شاعری که به گفته علامه قزوینی یکی از هفت شاعر بزرگ ادب پارسی است. ناصر خسرو حکیم، فیلسوف، شاعر، ریاضیدان و جهانگرد ایرانی است. یکی از برجسته‌ترین شخصیت‌های ادبی، فلسفی و دینی ایران در قرن پنجم هجری است. در ۴۲سالگی در اثر رویایی مسیر زندگی‌اش به تمامی عوض شد و او را که دبیری شریابخوار و لذتجو در دربار شاهان بود، دیگرگون کرد و پا در سفری هفت‌ساله گذاشت. پس از سفر او یک مبارز اجتماعی پرشور شد که به مخالفت با مقامات دینی و سیاسی زمان خود پرداخت. این عزم راسخ در مبارزه با فساد دینی و سیاسی دشمنان فراوانی را برای او به بار آورد و به جانش سوءقصد شد که باعث شد از بلخ فرار کند و به دره یمگان در کوهستان‌های بدخشان پناه برد. اما او از پای ننشست و از همانجا با نوشتن و سرودن به مبارزه ادامه داد. در این

دورو آکسینته - رومانی

روزنامه

یا رب شب دوشین چه مبارک سحری بود کاو را به سر کشته هجران گذری بود آن دوست که ما را به ارادت نظری هست با او مگر او را به عنایت نظری بود من بعد حکایت نکتم تلخی هجران کان میوه که از صبر برآمد شگری بود

مجاز

مامانم خونه بابابزرگم اینا بود، بابام می‌خواست صبحونه بخوره ازم پرسید نمی‌دونی عسل کجاست؟ گفتم عسلت رفته خونه بابابزرگم، بابام صد تومن گذاشت تو جیبم و گفت این مکالمه که داشتیم رو برامانت تعریف کن فقط شخصیت‌ها رو اینجوری بچین که تو دنبال عسل می‌گشتی و من جوابتو دادم. (خلافکار)

امروز یک ساعت تمام وقت گذاشتم تا عابر بانک به پیرمرد ۸۰ساله که نه موبایل داشت و نه کارت ملی و نه امضا و ... رو فعال کنی و بهش تحویل بدم! همه همسکارا می‌گفتن بیکاری؟ کلی کار عقب افتاده داشتیم ولی من اون پیرمرد رو آینده خودم می‌دیدم. (حامی)

نمی‌دونم چرا تا جایی که دیدم ایرانی جماعت با کمک گرفتن مشکل داره. هممون بای دیفالت احساس مزاحم بودن می‌کنیم. خجالت می‌کشیم کمک بگیریم. همه ترجیح میدن با سبلی صورتشون سرخ نزنن دارن ولی به کسی از دردشون چیزی نگن. از جمله خودم! چرا واقعاً! (قصه‌گو)

تو خیاون به دختره سمگشو بغل کرده بود من از پشت سگه رو دیدم و اواش شکلک درآوردم بهو سگه هاپ هاپ کرده، دختره بهش گفت آروم باش مامان عمو به اشتباهی کرد تو که باشعور تر از این حرفایی. (Alim)

نقد

ناسا هنوز شرکت طراحی کننده ماهنورد

«از تمییس» را انتخاب نکرده است

محدودیت بودجه موجب شده است که ناسا هنوز یک تصمیم قطعی را درباره شرکت مورد نظر خود برای طراحی ماهنورد مأموریت «آرمیس» اعلام نکرده‌اند. ناسا پس از اعلام شکست در ساخت ماهنورد «وایپر» به دلیل کمبود بودجه گفت که هنوز برنامه‌های خود را برای انتخاب‌های یک شرکت به منظور توسعه ماهنورد مأموریت «آرمیس» بررسی نکرده است. به نقل از اسپیس نیوز، ناسا در ماه آوریل اعلام کرد که قراردادهایی را به سه شرکت «لینوتیو مینشیز»، «لونا ر اوتیست» (Lunar) و «نئوری استرولب» برای فاز اول قرارداد خدمات «وسپله نقلیه قمری» (LTV) اعطا کرده است. این قراردادها یک‌ساله که کار کردن روی آنها به طور رسمی در ماه مه آغاز شد، به شرکت‌ها امکان می‌دهند تا طرح‌های خود را برای ماهنوردهایی ارائه دهند که فضانوردان در مأموریت‌های بعدی از آرمیس از آنها استفاده خواهند کرد. ناسا گفت که یکی از شرکت‌ها را برای ساخت ماهنورد خود انتخاب خواهد کرد و پس از آن، آژانس عملاً ماهنورد را تحت یک قرارداد خدمات اجاره خواهد کرد. همچنین، شرکت سازنده می‌تواند ماهنورد را در زمانی که ناسا از آن استفاده نمی‌کند، به مشتریان دیگر اجاره دهد. این روش با سایر قراردادهای خدماتی که ناسا برای عملیات آرمیس و ایستگاه فضایی بین‌المللی استفاده می‌کند، از فرودگاه‌های سرنشین‌دار، ماه گرفته تا محموله‌های ایستگاه فضایی و مأموریت‌های سرنشین‌دار به آن متفاوت است. در این قراردادها، ناسا خدمات را از حداقل دو ارائه‌دهنده خریداری می‌کند. استدلال ناسا این است که با این کار تضمین می‌کند قابلیت‌های کلیدی حتی در صورت تزلزل یک ارائه‌دهنده، از سوی ارائه‌دهنده دیگری در دسترس باشند. مقامات ناسا در آن زمان گفتند که بودجه محدود، آژانس را از انتخاب شرکت دوم باز می‌دارد. «کریس هسن» مأمون مدیر برنامه پیاده‌روی فضایی ناسا گفت: ما تا جایی که می‌توانیم، رقابت را در این زمینه حفظ می‌کنیم. روش ناسا در برنامه وسیله نقلیه قمری به این دلیل تعیین بیشتری می‌دهد که بتوانیم بودجه در نظر گرفته‌شده برای انجام مأموریت خود را حفظ کنیم. وریکدر ناسا برای فراهم کردن قابلیت‌های مورد نیاز وسیله نقلیه قمری بررسی شده است. شرکت «الیئینز راولسپیس»، روز ۲۵ ژوئن اعلام کرد که دیگر به کار کردن روی وظیفه تعیین‌شده در سال ۲۰۲۲ برای توسعه یک لباس فضایی جدید مخصوص ایستگاه فضایی بین‌المللی ادامه نخواهد داد. این لباس‌ها طبق یک قرارداد خدماتی باید در اختیار ناسا قرار بگیرند. کالینز یکی از دو شرکتی بود که برای این برنامه انتخاب شد. شرکت دوم «آکسیوم اسپیس» بود که ناسا وظیفه‌ای را برای طراحی لباس مخصوص پیاده‌روی فضانوردان آرمیس روی ماه به آن محول کرد. هر دو شرکت، یک دستور کار دریافت کردند مبنی بر این که آکسیوم اسپیس بتواند لباس خود را با شرایط ایستگاه فضایی بین‌المللی و کالینز لباس خود را با شرایط ماه تطبیق دهد. «نسا وایچ» مدیر «مرکز فضایی جانسون» ناسا روز ۳۰ ژوئیه در یک نشست خبری گفت: آکسیوم اسپیس به کار کردن روی لباس مخصوص ریزگرانش برای زمانی که کالینز شکست بخورد، ادامه خواهد داد. وایچ خاطر نشان کرد که ناسا به دنبال راه‌هایی برای حفظ رقابت در برنامه خود است. وی افزود: ما می‌خواهیم مطمئن شویم که یک رقابت داریم. ما می‌خواهیم همچنان بتوانیم یک نسخه پشتیبان داشته باشیم. این می‌تواند شامل انتخاب یک ارائه‌دهنده جدید یا انجام دادن فعالیت‌های داخلی برای کاهش خطر در صورت بروز مشکلات فنی در آکسیوم اسپیس باشد. اگرچه ناسا به تضمین رقابت در برنامه لباس فضایی تعهد دارد اما تجربه کالینز، موضع آن را درباره قرارداد خدمات وسیله نقلیه زمین قمری تغییر نداده است. «استیو موندی» مدیر پروژه وسیله نقلیه زمین قمری در ناسا روز ۳۱ ژوئیه طی یک میزگرد پیرامون این برنامه گفت: بودجه مانع حمایت آژانس برای بیش از یک شرکت می‌شود. من دوست دارم بیش از یک شرکت وجود داشته باشد. محدودیت‌های بودجه ممکن است ما را مجبور کنند تا فقط یک شرکت داشته باشیم.

سازمان آبی‌ها

روزنامه همدان

۰۲۱۸۸۳۹۴۵۱-۰۲۱۸۸۴۹۴۳۰